

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie skargi "P." Spółki z o.o. z siedzibą w W. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt XXIII Ga [...], wydanego w sprawie z powództwa "K." [...] Spółka jawna w likwidacji z siedzibą w W.
przeciwko "P." Spółce z o.o. z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 marca 2014 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powódka „K.” [...] - spółka jawna w pozwie z dnia 20 października 2010 r. zażądała od pozwanej P. sp. z o.o. kwoty 8 810,40 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2010 r. W uzasadnieniu podniosła, że na podstawie umowy najmu lokalu z dnia 7 lipca 2010 r., zapłaciła pozwanej kwotę 7200 zł i wybudowała na swój koszt w wynajętym lokalu ściankę działową. Pozwana do dnia 1 czerwca 2010 r., wbrew obowiązкови umownemu nie przekazała jej wynajętego lokalu i w związku z tym odstąpiła od umowy. Z tego względu pozwana powinna jej zwrócić kaucję oraz koszt wykonania ścianki działowej.

Nakazem zapłaty z dnia 16 listopada 2010 r., Sąd Rejonowy w W. uwzględnił powództwo. Pozwana w sprzeciwie wniosła o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w W. oddalił powództwo. W wyniku apelacji powódki Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 27 września 2012 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki zwrot kaucji w kwocie 7 200 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2010 r. i oddalił powództwo i apelację w dalszej części.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem tego prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w W. pozwana wniosła o stwierdzenie, że zaskarżony wyrok jest w całości niezgodny z art. 498 k.c., art. 499 k.c. art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu w zasadzie drugiej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a jego zmiana lub uchylenie w drodze innych środków prawnych, nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 k.p.c.). Zasadą jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Dlatego przy wykładni zawartego w art. 424¹ § 1 k.p.c. pojęcia „niezgodności z prawem” należy

uwzględnić istotę i sens odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w zw. z art. 77 Konstytucji oraz naturę władzy sądowniczej. Swoboda ocen sędziego wynika nie tylko z jej istoty, ale często z pojęć niedookreślonych, czy klauzul generalnych. W związku z tym w teorii prawa trafnie przyjmuje się istnienie tzw. luzu decyzyjnego, który oznacza możliwość wyboru przez sędziego jednego z możliwych rozwiązań.

Poza tym treść orzeczenia zależy od wyników wykładni, które mogą być różne w zależności od przedmiotu i stosowanych jej metod. W związku z otwartością semantyczną języka w tym także języka prawnego mogą mieć miejsce różne poprawne z punktu widzenia metod interpretacji. Z tych przyczyn tezę o istnieniu jedynego trafnego orzeczenia należy odrzucić. Dlatego też należy uznać, że różnej treści orzeczenia wydane w podobnej sprawie mogą być „zgodne z prawem” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 1991 r., III ARN 32/91, PUG 1992, nr 2-3, poz. 4).

Z tych wszystkich względów definicja bezprawności dotycząca art. 424¹ § 1 k.p.c. jest nieco odmienna od tego ogólnego pojęcia funkcjonującego na gruncie prawa materialnego i procesowego. Prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, gdy jest sprzeczne z niepodlegającymi różnej wykładni przepisami i z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05 OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z dnia 14 grudnia 2006 r., I BP 13/06, M. P.Pr. 2007, nr 5, poz. 253). Przy ocenie więc, czy skarga jest oczywiście bezzasadna należy uwzględnić „obostrzone” pojęcie bezprawności orzeczenia w rozumieniu art. 424¹ k.p.c.

Sąd drugiej instancji dokonał zmiany istotnych ustaleń faktycznych. Stwierdził, że pomimo zawartej przez strony umowy najmu objęty nią lokal nie został ostatecznie przekazany powódce. W umowie strony uzgodniły, że kaucja stanowi gwarancję pokrycia ewentualnych napraw, niezapłaconych rachunków oraz odsetek w przypadku opóźnień w płatnościach czynszu oraz iż zostanie zwrócona najemcy w okresie jednego miesiąca od dnia zakończenia najmu.

Tym odmiennym ustaleniem Sądu drugiej instancji Sąd Najwyższy jest związany (art. 424¹² w zw. z art. 398¹³ § 2 k.p.c. oraz art. 424⁴ k.p.c.). Ponieważ więc w ogóle nie doszło do przejęcia przez powódkę lokalu stanowiącego przedmiot umowy, to przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że źródłem zobowiązania pozwanej do zwrotu powódce kaucji jest umowa stron nie naruszała prawa materialnego w wyżej zasygnalizowanym znaczeniu, zwłaszcza iż w świetle ujawnionych w sprawie okoliczności niewątpliwie nastąpiło zakończenie stosunku najmu. Poza tym, skoro pozwana podniosła zarzuty naruszenia art. 498 § 1 i 2 k.c. oraz art. 499 k.c. gdyż twierdziła, że doszło do kompensaty jej roszczeń z roszczeniem powódki z tytułu kaucji i nie był to zarzut ewentualny, to pośrednio uznawała roszczenie z tytułu kaucji.

Wbrew zarzutowi skarżącej, postanowienia zawartego w § 2 ust. 2 i 3 umowy nie można uznać za tzw. potrącenie umowne wzajemnych roszczeń. Wynika z niego uprawnienie pozwanej do zatrzymania kaucji jeszcze przez okres jednego miesiąca od zakończenia najmu i rozliczenie w tym czasie ewentualnych roszczeń stron. Potrącenie tych roszczeń wymagałoby złożenia przez pozwaną - wbrew zarzutowi skargi - oświadczenia o potrąceniu. Nie można podnieść zarzutu potrącenia nie dokonując samego potrącenia. Natomiast powództwo np. wzajemne może być uwzględnione jedynie wtedy, gdy nie doszło do potrącenia, choć występowały warunki do jego dokonania. Za tym, że w zasygnalizowany sposób strony rozumiały treść § 2 umowy wskazywała podniesiona przez pozwaną w sprzeczności od nakazu zapłaty okoliczność, iż roszczenia pozwanej w stosunku do powódki są przedmiotem odrębnej sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w W. sygn. akt [...] GC [...]. Nie budziło więc wątpliwości stanowisko Sądu Okręgowego, że pozwana nie złożyła skutecznego oświadczenia o potrąceniu swych roszczeń z roszczeniem powódki z tytułu kaucji.

Z tych względów na podstawie art. 424⁹ Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

jw